

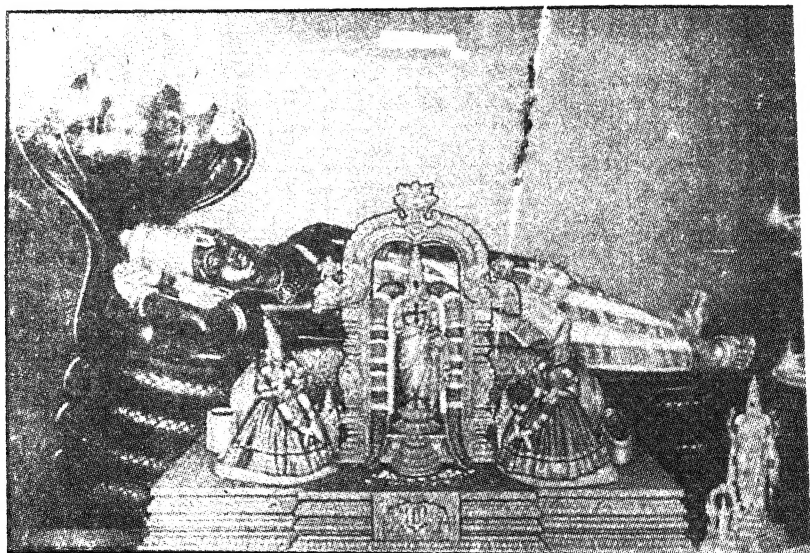
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీగోదాయేనమః

శ్రీ గోదా సూక్తి మాల

(శ్రీ ఆండాళ్ సాయించిన నాచ్చియార్ తిరుమొళ్ళకి
ఆంధ్రానువాదము)

రచయిత :

తి.విం. పార్థసారథి అయ్యంగార్.

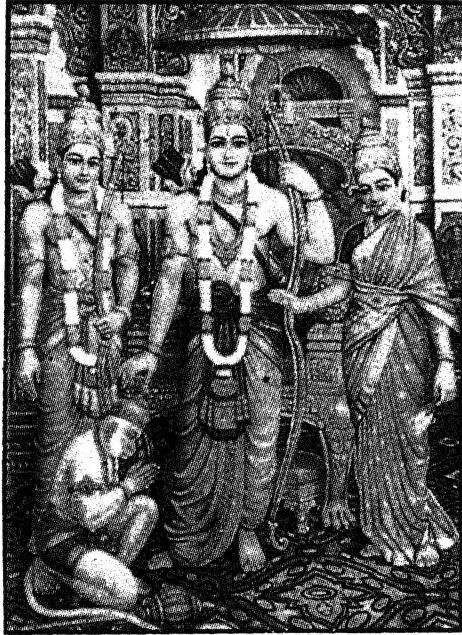
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీగోదాయై నమః

శ్రీ గోదా సూక్తి మాల

(శ్రీ ఆండాళ్ సాయించిన నాచ్చియార్తిరుమొళ్ళకి
ఆంధ్రానువాదము)

రచయిత :

తి.విం. పార్థసారథి అయ్యంగార్.

H.No. 1-24/4,

శ్రీకల్యాణ నిలయం,

ప్రభాతీనగర్, చైతన్యపురి,

దిల్ సుఖ్ నగర్, హైదరాబాద్ - 60.

This book is published with the financial assistance of the
T.T.Devasthanams under their scheme.
Aid to Publish Religious Books.

ప్రథమ ముద్రణ

ప్రతులు 1000

ఈశ్వర సం.శ్రావణ మాసం

1997

మూల్యము ఉచితము.

ముద్రణ :

సాయిశ్రీ ధనలక్ష్మి ఆఫ్సెట్ ప్రింటర్స్
దిల్సుఖ్ నగర్, హైదరాబాదు.

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYONAMAH

Tridandi Chinna Srimannarayana
Ramanuja Jeevar Swami

JEEAR EDUCATIONAL TRUST,
SITHANAGARAM - 522 501
GUNTUR DISTRICT
PHONE 426929

ప్రేమతో TV. వ్యాసాధ్యాయుని గౌరవము!

నిమిష సమయమునందు!

అక్షరమందలమున గలదు!

Dr

మీరు దింపిన 'ప్రేమ' దాసమ్యము 'మహా' మహామహిమ.
సాక్షాత్తు అనుమతి 'విప్ర' ప్రేమదానికి అంధానవాద
రూపం గవ్యధ్యక్ష కృతి తెలుసువారికి మహాత్మ్య
కారకం.

అనసూయ లలితా శ్రీ గంగాని అప్పుకాంటూ,
అన సుమతీ కౌరవ బాధ్యుని గుడ శ్రీ గంగాని
బంధించి నగ్గిన గాదా, అన తెలుసుకొన్న
అవిధిని ప్రేమదాని సాక్షాత్తు అనుమతి.

అనాదము అన ప్రేమదాని అనుమతి 'అనుమతి'.

శ్రీ గంగాని కి అన సాక్షాత్తు అనుమతి సరళా గుడి.

శ్రీ దేవతామహిమ ప్రేమదాని అనుమతి అనుమతి.

శ్రీ దేవతామహిమ అనుమతి అనుమతి అనుమతి.

శ్రీ దేవతామహిమ అనుమతి అనుమతి అనుమతి.

శ్రీ దేవతామహిమ అనుమతి అనుమతి అనుమతి.

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYONAMAH

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

కృతజ్ఞతానివేదనము

1994 సం.రం. నేను కొవ్వూరులో నున్నప్పుడు నారచించిన స్తోత్రలహరిని ప్రచురించు సందర్భమున శ్రీమద్రామానుజసేవా సమితి సంచాలకులు, ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠాధ్యాపకులు, విద్యన్మణులగు డా. శ్రీమూన్ సముద్రాలరంగరామానుజాచార్యులు M.A. Phd, గారు నా రచనలపై తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించుచు నేనేదేని శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయప్రసిద్ధమైన తమిళ దివ్యప్రబంధ పాశురములను తెనిగించిన బాగుండునని తమ ఉద్దేశమును వెల్లబుచ్చిరి. నామాతృభాష తమిళమే అయినను ఆ భాషా పరిజ్ఞానమునా కంతగాలేదని, పైగా ద్రావిడవర్ణాయవని కొనియోడబడి భాగవతోత్తములచే నిత్యానుసంధానము కావింపబడు ఆశ్వాదదులపాశురములనాంధ్రీకరించుట నావంటివానికి అసాధ్యమని చెప్పగా, వారు శ్రీ గోదాదేవి కృపచేసిన నాచ్చియార్ తిరుమొలి కొంత సులభతరము కావున దాని ననువదించ ప్రయత్నింపుమని సలహాయుచ్చిరి.

శ్రీగోదాదేవి సాయించిన నాచ్చియార్ తిరుమొలి కూడ తత్సృతమైన తిరుప్పావ్వువలె సుప్రసిద్ధమైనదే. ద్రవిడ దేశములో శ్రీ వైష్ణవుల వివాహసమయమున నేడును దీనిలోని ఆరవదశకమును తప్పక శీర్వాదల్ అని వూత్తనధూవరులచే కొబ్బరి కాయలతో వాడించు సందర్భమున ననుసంధింపబడుచున్నది. దీనికి తెలుగులో కూడ పెద్దలు కొందరు వచనపూర్వక వ్యాఖ్యలు. టీకాతాత్పర్యములు వ్రాసి ప్రకటించి యున్నారు. ఆయినప్పటికి ఆంధ్రమున ఛందోబద్ధముగా ప్రతి పాశురము ననువదించిన శాశ్వతముగా నుండునని నాకుతోచినది.

కనుక అందులకుద్యుక్తుడనై తద్రచనా శక్తి ననుగ్రహింపుమని శ్రీ గోదాదేవిని మనసార ప్రార్థించితిని. ఆ తల్లి కృపాకలాక్షము వలన, పెద్దలయ్యాశిస్సుల వలన, మత్పురాకృత సుకృతము వలన నా ప్రయత్నము సఫలమైనది. కాని ఒక ప్రాచీన భాషలోని మహాకావ్యమును మరొక భాషలోనికి పద్యరూపమున వ్రాయునపుడు దానిలోని ప్రతిపదార్థమును, భావమును విడువకుండ యథాతథముగా అనువదించుట కష్టతరమని మనీషులకు వేరుగా చెప్పబనిలేదు. అయినను నా శక్తి కొలదితద్వైశిష్ట్యము తెలుగు వారికర్థమగు నట్లు సులభశైలి నందించుటకే ప్రయత్నించితిని. నారచనలో నీవేని దొసంగులు పాసంగిన పండితులు నన్ను మన్నింతురుగాక.

ఈ చిన్ని పాత్రమును, సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులు ప్రవచన శిరోమణి, ఉ.వే.ప్ర. శ్రీమూన్ శ్రీభాష్యం అప్పలాచార్యులు గారికి పంపి వారి ఆశిస్సులు కోరగా నామహానీయులు నాయందు కృపయుంచి భవ్యామోదమును శీర్షికతో వివరించుచు నన్నా శీర్షదించి నారు.

ఏతద్రచనను ప్రోత్సహించిన శ్రీమూన్ సముద్రాల రంగరామానుజాచార్యులు గారికి, అనుపమమైన తమ మంగళా శాసనమును దయచేసిన శ్రీమూన్ శ్రీభాష్యం అప్పలాచార్యస్వామి వారికి పరశ్శతాభి వందనములు చేయుచున్నాను.

నేను కోరిన వెంటనే నా ప్రార్థనమునంగీకరించి తమ యమోఘ మంగళాశాసనమును స్వహస్తములతో లిఖించి యనుగ్రహించిన శ్రీమత్పురమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీ శ్రీ త్రిదండి శ్రీ వన్నారాయణ రావూనంజ జీయర్ స్వామి వారికి వినప్రసదనై అనేక దండ ప్రణామములర్పించుచున్నాను.

ఈ కావ్యమును ఆంధ్ర ప్రబంధసాహితీ ప్రపంచమున కందించు మహద్భాగ్యమును, తన్ముద్రణమునకు అగు ధనసహాయమును నాకు ప్రసాదించిన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారి దివ్య చరణార విందములకు భక్తి ప్రపత్తి పూర్వకము గా సాగిలి నమస్కరించుచు, శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి నాకృతజ్ఞత తెలుపు కొనుచున్నాను.

ఈ పుస్తకమును సరసముగా చక్కగా ముద్రించియిచ్చిన శ్రీ ధనలక్ష్మి ఆఫ్సెట్ ప్రింటర్స్ వారికి నా ధన్యవాదములు

ఇట్లు

బుధజన విధేయుడు

తి. వింపార్థసారధి అయ్యవార్.

పండితాభిప్రాయము

సాహిత్య విద్యాప్రవీణ డా. సముద్రాలరంగరామానుజాచార్యులు గారు M.A. Phd., సంస్కృత లెక్చరర్, S.V.J.V.S. కాలేజి, కొవ్వూరు, వ.గో జిల్లా.

"తమిళ భక్తి సారస్వతంలో అనర్హమణి అయిన నాచ్చియార్ తిరుమొలి అనే కావ్యాన్ని శ్రీ గోదామూర్తిమాల అనుపేరదాపు 150 పద్యాలలో శ్రీ పార్థసారధి అయ్యంగార్ సుందరంగా మధుర భక్తి ప్రధానంగా అనువదించారు. దీనిని చదివిన వారి కిది అనువాదంగాగా కన్పతంత్ర కావ్యంగానే అనుభవగోచరం కావడం యీరచనయొక్క విశిష్టత."

“ ప్రవచన శిరోమణి ” ఉ.వే.ప్ర.శ్రీమూర్తి శ్రీభాష్యం
అప్పలాచార్యులుగారి ఆశీస్సులు

శ్రీ గోదాదేవ్యై నమః

ఆండాళ్ తిరువడిగళ శరణమ్

భవ్యామోదము

శ్రీ ఆండాళ్లు తాయారు సకల చేతనోజ్జీవనార్థము అవతరించిన భూదేవి. చేతన ప్రతినిధియై మానవుడుపొందవలసిన పరమ పురుషార్థమును నిరూపించి దానిని పొందు సాధనానుష్ఠానము తానే అచరించి చేతన కోటిని ఉజ్జీవింపజేసినది ఆండాళ్లు. ' ఉన్దన్మడుత్తోమేయావోమ్, ఉన్కే నామూయ్ చెయ్ వోమ్ ' నీతోనే నిత్యసంబంధము కల వారము కావలెను, నీకే కైంకర్యము చేయువారము అగుదుము గాక'. అని ఆండాళ్లు తమ తిరుప్పావై ప్రబంధము లో పురుషార్థ నిర్ణయము చేసినది. భగవన్నిత్య సన్నిధి నొంది నిత్యకైంకర్యము చేయుటయే కోరుకొనదగిన పురుషార్థము.

తిరుప్పావై, నాచ్చియార్ తిరుమొళి అను రెండు దివ్య ప్రబంధములు కృపచేసిన ఆండాళ్లు పురుషార్థమును పురుషార్థ సాధనమును ప్రకాశింపజేసినది. భగవదనుభవ జనిత ప్రీతికారి తా శేషేష్టాచితా శేషశేషతైక రతిరూపనిత్యకైంకర్యము పొందదగిన పురుషార్థము, భార్యభర్త సంబంధమున ప్రకాశించు సంబంధత్రయము ఆత్మకు సిద్ధించవలెను. అనన్యార్హశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్య భోగ్యత్వములే భార్యకు స్వరూపము. అదే ఆత్మ స్వరూపము. అది సిద్ధించుట భార్యత్వ సిద్ధి స్వస్వరూపసిద్ధి. దానినే కాంక్షించి వ్రతము చేసినది ఆండాళ్లు. అముప్పది రోజుల వ్రతమే తిరుప్పావై.

అటు కాంక్షించిన భగవదనుగ్రహము లభించక అతిశయించిన ఆర్తితో పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తి దశలనంది మానసికమైన ఆర్తితో అధ్యవ సాయముతో ఉండలేక చేసిన ఆర్తనాదమే “నాచ్చియార్ తిరుమొళి”. అనన్య ప్రయోజనయై భగవదేవోపాయత్వాధ్యవ సాయముతోనున్న ఆండాళ్లు ఉద్విగ్న విత్తయై భావబంధముత్కటమైన తన స్వరూపమునకు విరుద్ధమైనను కామ దేవారాధన చేసి యైనను భగవానుని పొందవలెనని సిద్ధపడినది.

నాచ్చియార్ తిరుమొళి ఒక మహాకావ్యము. కాళి దాసాది మహాకవులకు ఇది మార్గదర్శకమైనది. కామదేవునారాధించును. ప్రశ్న చెప్పించుకొనును. కూడల్ అను ప్రశ్న చెప్పించును. మేఘమాలను దూతగా నంపును. కలలో పరిణయము శ్రీరంగనాథునితో జరిగినట్లు దర్శించును. ఇందలి భావ సౌందర్యము, ప్రకృతి వర్ణనము వృత్తమాధుర్యము, పదగుంఘనము, అర్థసౌష్ఠవము, అనుభవైక వేద్యములు.

శృంగారమున కన్నడు చక్షుఃప్రీతి మనస్సంగస్వప్నాది విషిధావస్థలు ఇందు మనకు కన్పడును. కావ్యముగా మధుర గింభీర్దార మహాకావ్యము.

అట్టి కావ్యమును సిద్ధపఱచుటైన శ్రీమూర్తి పార్థసారథి అయ్యంగార్ "శ్రీగోదా సూక్తిమాల" అనుపేర అనువదించి ఆ రసనత్తర భావపరంపర ఆంధ్రులకందునట్లు చేసినారు. వారిది అనువాదముకాక సహజముగ సాగినది. ఛందస్సు, భాష, భావావిష్కరణము మనోజ్ఞములు.

ప్రథమ దశకమున కామదేవారాధన, ప్రార్థన చేసినారు. ఆర్తి అతిశయించునపుడు ఇది రక్షకమగునాకాదాయను అలోచన యుండదు. లోకములో స్త్రీ పురుషులను కలిపెడు వాడు మన్మథుడు కదా అని పరమపురుషునితో తనను చేర్చుమని అర్థించును. మనసులలోని భావములలో మూర్ఖతెచ్చువాడు మనసిజుడు కనుక ప్రేమనాథుడు తీవ్రతరము చేయును. అచార్యుడు కూడ ఘటికుడై పరమ పురుషుని మనసులో చయము కల్గించి జీవుని హృదయములో ఆర్తి పెంపొందించి ఇద్దరిని చేర్చును. అట్టి అచార్య సమాశ్రయణమే ఇందు కామదేవార్చన.

పిదపమునకై తాము కట్టుకొనిన బొమ్మరిండ్లను కూల్చివలదని రెండవ దశకమున ప్రార్థించుచు. తనను ఏదచి చేరొక దానిచే ప్రార్థి పుచ్చుకొనెడి మనస్థితిని సర్వేశ్వరుడు సహించడు. అనవరత నిత్యభావన సాగునట్లు అనుగ్రహించుట ద్వితీయ శతకము.

మూడవదశకమున గోపికలుగా తమ్ము భావించుకొని తాము చేసిన దేవహేలనమును త్షమించి సరస్సులో నగ్గులుగా మున్న తమకు వస్త్రములొసంగుమని యర్థించినారు. భగవద్రుతరము చేసి భగవానుని సౌందర్యతనను ఆర్తిచే పరుణుని హేలనము చేసినట్లు దిగంబరయై స్నానపూదులు వ్రతము ఫలింపకుండ చేయును. దానిని తొలగించునట్లు "సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" అని సర్వేశ్వరునే అర్థించి తొలగింపజేసికొనవలెను అని ప్రార్థించినారు.

వధూవరుల పాంతునము చూచుటకు సున్నలు కూడి జ్యోతిష్కులు
 ఫలితము చెప్పుచుందురు. సున్నల కూడిక యేమనుచున్నదో అని ఆండాళు
 ప్రశ్నించుచున్నట్లునాల్గవ దశకమున వర్ణింపబడినది. ప్రేమ హద్దులు మీరినపుడు
 పరమ పురుషునే ఉపాయముగా ఆశ్రయించిన వారు చేయరాని పనులను చేయుట
 తప్పుగా తోచును. కాని అది భక్తి యొక్క అతిశయమును సూచించును గనుక పరమ
 శ్లాఘ్యమేయని శ్రీవచన భూషణ శాస్త్రము.

అయిదవ దశకమున కోకిలను తనగానముచే ప్రియుని ఆకర్షింపుమని
 ప్రార్థించును. మత్తకోకిల ప్రార్థనము కనుక తెనుగులో మత్తకోకిల ఛందస్సు
 నవలంబించుట మనోహరము.

జాగ్రదవస్థ గడచి ఎట్లో నిద్రపట్టినది. ఆండాళుకు కల వచ్చినది. అప్పుడు
 కూడ భావ బంధము అనువర్తించియే యుండును. కనుక కలలో శ్రీరంగనాథుడు
 వచ్చి అగ్ని సాక్షికముగా పరిణయము చేసికొనుట చూచెను. సప్తపది, సన్నికల్లు
 తొక్కుట మొదలగునవన్నియు కన్పడెను. దానిని చెలితో ఆండాళు చెప్పినది ఆరవ
 దశకములో.

ఏడవదశకములో ప్రేమలో ప్రలాపావస్థలో శంఖము స్వామి అధరమును,
 మోవిని స్పృశించి ఆస్వదించును కావున పాంచజన్యమా ! మాధవాధరసుధారస
 మాధురి చెక్కెర వోలెనుండునా ! దాని పరిమళము పద్మమువలెనుండునా !
 కర్పూరము వలెనుండునా ! యని శంఖమునడుగుచు దానితో సంభాషించును.

ఎనిమిదవ దశకమున వేంకటాచలమున నుండి సాగుచున్న మేఘమును చూచి
 సందేశమును చెప్పి వేంకటాచలపతితో చేర్చుడని ప్రార్థించును. ఇది యే
 మేఘదూతమునకు మూలము.

తొమ్మిదవ దశకమున తిరుమావిరుజ్జోలైయను దివ్యదేశమున సుందర
 బాహుస్వామితో తనను చేర్చుడని అచటి తుమ్మెదలను లతలను ప్రార్థించును.
 ఉన్నతావస్థవలెనుండు దశ అనుభవించినది. తాను సమర్పించిన దారగించినచో
 నూరుగంగాళముల పరమాన్నమర్పించెదనని మ్రొక్కును.

పదవదశకములో భగవద్విరహవ్యధ కోపలేక పరితాపముతో విలపించును.

పదునొకటవ దశకమున తన వైవర్ణ్యమును కార్మ్యమును చూచికోని ఆనాడు
 శ్రీరాముడుగా శ్రీకృష్ణుడుగా ప్రియరాండ్రకై పడిన శ్రమలను అనుగ్రహించిన

విధమును తలంచికొని తన యెడల అట్టి దయామూర్తి దయప్రసరింపలేదని శ్రీరంగనాథుని ఉపాలంభించును.

పండ్రెండవ దశకమున చెలికత్తెలతో భక్తివిలోచనమున నున్న స్వామితో తనకున్న అనన్యార్థ సంబంధమును తెలిపి అచటికి తనను చేర్చడని చెలులను అర్థించును.

పదమూడవ దశకమున ఆ శ్రీకృష్ణుడు ధరించిన వస్త్రమునో తులసి మాలికనో తనకు ఒసంగుమని ప్రార్థించును. విరహ తీవ్రతలో ప్రియుడు స్పృశించిన దానిని తాను చూచుట కూడ తాపమును ఉపశమింపజేయును. అట్టి చివరి దశకు చెందిన అవస్థ ఇందు వర్ణింపబడినది.

పదనాల్గవ దశకమును బృందావనమునుండి వచ్చిన వారిని గోదాదేవి శ్రీకృష్ణుని మూచితర అని ప్రశ్నించుగా వారు మూచితమని చెప్పుట. ఉత్తరప్రత్యుత్తర రూపముగా సాగినది. తరువాత ఆవె శ్రీరంగనాథునితో కళ్యాణమై నిత్యసాన్నిధ్యమందినది.

ఇట్టి మహాకవ్యమగు నాచ్చియార్ తిరుమొళ్లి యను దివ్యప్రబంధమును 'శ్రీగోదాసూక్తిమాల' గా తెలుగు వారి కందించిన శ్రీ సార్వసారధి అయ్యంగారు ధన్యులు. వారి వాక్కు వరితార్థము. తెలుగునాట ఆళ్వార్ల దివ్యప్రబంధమాధురిని అందించునట్లు శ్రీ గోదాదేవి వారిని అనుగ్రహించుగాక.

8-11-94,

261, పీటానగర్,

విశాఖపట్టణము.

ఇల్లు

శ్రీ భాష్యంఅప్పలాచార్యులు

శ్రీ గోదాయై నమః

శా : నీలాతుంగపయోధరాచలతటిన్ నిద్రించు శ్రీకృష్ణగో
పాలున్ లేఫి, స్వకీయ మాత్యనిగళిబద్ధాంగునింజేసివే
దాలందెల్పిన పారమార్థ్యమును నధ్యాపించు.-చానందలీ
లాలోలాత్మతనొప్పుగోదకునతుల్గావించునెల్లప్పుడున్

శ్రీ మతేరామానుజాయనమః

ఇష్టదైవ స్తుతి :

గీ : ఎరనివయదేత నినజాలుజెసిటియైన
గ్రుడ్డికనజాలు - నేనేగకుంటి నజ చు
మూగమూదాడు సంభ్యసుప్రతంగాంచు
నట్టి సరమాత్మమాధవునభిసుతింతు.

శ్రీ ఆండాళ్ స్తుతి :

మ : చుచుంభో రుమానిత్యచానయగం సద్మాదేసికిబోటియై
రుచినాటకనసింబుంచునెమ్మివలె సమ్యగ్గతముగగల్గి - శ్రీ
పిరిపుత్తూరునభట్టునాథనిలయాట్టిజ్యోత్స్నయై - కౌతుకం
బలరకయాచనవల్లభుం నుచు శ్రీయాండాళుం గీర్తించెదన్

శ్రీ మణివాళి మహామునిస్తుతి

కం : శ్రీ శైలేశ మహాయో
గీశదయాపాత్రు - సంయమీంద్రప్రసరణం
దేశికవరు - గుణనిధి బ్ర
జ్ఞాశరధి గొల్తు రమ్యజామాత్యమునిన్.

శ్రీ గురుపరంపరాస్తుతి

గీ : పరమపదనాథుం దా రమావరసి మొదలు
నాథయోమునయోగిరాణ్మధ్యమంబు
నస్మదాచార్యపర్యంతమలరుమన్న
గురుపరంపర భక్తిమై గొలుతునెపుడు

శ్రీ యతిరాజస్తుతి

గీ : ఎవడు సూరిపాదపంకజద్రుమిణినివయ
మోహితాత్ముం డై తదితర - ములను దృణస
మానముగ నెంచె - నట్టి రామానుజార్య
చరణరాజీవయుగ్మంబు శరణు జొల్తు

శ్రీ పెరియాళ్వార్లస్తుతి

గీ : నేర్పై గురుశిక్షలేక్కెన్ని గమములను
కొని యెన్నుకొల్గమును వాదమున జయించి
మాను యయ్యెను శ్రీ రంగధామునకును
నట్టి ద్విజ వర్యపిష్ఠుచిత్తాఖ్యనెంచు.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః :

శ్రీ గోదాయై నమః

శ్రీ గోదా సూక్తి మాల

మొదటి దశకము : (నాచ్చియార్ తిరుమొళి)

1. ఉ. ఇమ్ముగ య బుష్పమందుకమలేక్షణంఁ డేఁ గెడు త్రోవనూడ్చిశు
భ్రమొనరించి ముగ్గులును రంగులు య దీర్చితి - మాఘశుక్ల ప
క్షమ్మునఁ జక్కగాని సుముఁ జల్లితి. సాంబుని నిన్ను య గొల్చితిన్
సమ్మతివేంకటేశనకు నాకును పొందు ఘటింపు మంగజా !
2. మ. మదనా ! వేగకమున్న లేచి సికతా మార్గంబు నిర్మించి క్రుం
కెద య గూలంకష - నాపయ్య సమిధ లగ్ని (వేల్చియర్చింతు - నీ
మృదుపుష్పాశుగపంక్తి తోడనను య బేర్చి జేర్చి - రాజద్గణా
స్పదుఁడా నందకుమారుపై బ్రహ్మ తత్సంగత్యము గూర్చుమా !
3. మ. స్ఫురదున్మత్తపలాశపుష్పములతో ముప్రొద్దులునేను క్ర
చ్చుట నీపూజలోనర్తు - నాయెడఁ గృపాస్వాంతుండవై మన్నధా !
త్వరగా నీదు నిశిత పంచశర సంధానంబు గావించి సుం
దరమో వేంకటనాథుదీపరుచితో నన్నైక్యము జేయుమా !
4. మ: నినుఁగొడ్యంబులపై లిఖించిమరుడా ! నీతోడుగా మీనకే
తనము గీరము నించు నిల్లు విరులు దన్వంగులఁ వ్రాసినీ
కొనరఁ జూపితి. నాదు జవ్వనము నా యుష్పాంగు చందోయిక్య
ష్టునకర్పించితి య బేర్చిమైనతని పొందు నాకు గల్గింపుమా !
5. మ : స్మరుఁ డా ! యాగములందు దేవవరలాస్వాదింపగా భూమిని
ర్జరులర్పించుహవిస్సుజంబుకములాఘ్రాణించిన వ్యర్థమో
కరణి, శ్రీపతి కంకితంబయిననాకాయంబు వక్షంబునె
వ్వరికి దక్కుదు - దక్కిన నిలువదీ ప్రాణంబునేమాత్రము -

6. మ : ప్రతి నిత్యంబును సుందరీమణుల తోడ్పాటొంది మార్గంబునే
నతి శుభ్రంబొనరించి ఫాల్గునముసందత్యంత సంప్రీతి నీ
ప్రతమున్ నోచెద - నీరదాంగుడత సీవర్ణండు పుల్లాంబుజ
ప్రతిమాన్యుండగు వాని నీక్షణమునా పైఁ బర్వఁ గాఁ జేయుమా !
7. మ. చెఱకుంబ్రాలు గుండంబురుచ్చవగుగోక్షీరంబు నర్పించి భూ
సురమంత్రంబుల తోడఁ జేసెదను నీ స్తోత్రంబు - ముల్లోకముల్
పరఁగన్ గొల్చిన యాత్రివిక్రమునురోభాగంబు నావక్షముఁ
బరిరంభం బొనరించు భాగ్యగర్విమఁ బంచాస్త్రు! నాకీయవే !
8. చ. తలవిరియంగఁ బోసికొని తద్దయు నోష్ఠము వెల్లవారఁ గా
మలిన శరీరమూని యొక మాటు భుజించుచు నేమమారనే
సలుపు ప్రతమ్ము విన్ముసుమసాయక ! నిత్యము నమ్ముకుందుని
ర్మల చరణాజ్ఞమొత్తు పరమార్థము నాకు ఘటిల్లుఁ గావుతఁ
9. మ. నిను ముప్పొద్దుల మ్రొక్కి నిర్మల సుమానీకంబులర్పించి నీ
వినుతించేసెదనయ్య ! మాధవుని సేవింపంగఁ బ్రాల్మాలినేఁ
దనువుఁ బాయుదునేని నయ్యఘముగోత్రఁ దున్ను మేల్తెన యె
ద్దును బాధించిన వాని చందమునఁ జెందున్ నీకుఁ దథ్యంబుగఁ

10. సీ. విరికోలలును నించు విలుబూని ప్రజలమ

రుల్కొల్పు స్మరుని యంఘ్రులకు మ్రొక్కి;

కంసుమోసలనున్న గంధగజేంద్రము

మదమడంచి యుడానిరదములూడ్చి,

యతివంచకుండైన యాబకాసురుఁ బట్టి

రెండుగా వాని నోరిని పగిల్చి,

గోపబాలురు మెచ్చ గోవర్ధన మహాధ

రిత్రీధరముఁ గొన వ్రేలనెత్తి,

- గీ. : నట్టి కృష్ణుని తో వైక్యమందగోరి

నిష్ఠుచిత్తుని పుత్రియై వెలయుగోద'

ద్రవిడబాషనార్చినస్తవము దీనిఁ

జదువు వారికి హరి కలాక్షంబు గలుగు

రెండవదశకము :

1. మ : వనజా తేక్షణ ! వేయినామముల విశ్వంబెంచు సర్వేశు, నిఁ
గని మాయత్త యశోదడెందమున నానందించె - మాకుఁ శమిం
చునె తాపంబు, వసంతమున్ దఱియునంచుఁ ఫాల్గునంబంద య
ల్లన మార్గంబులలంకరించెదము - కూల్పు బోకుమా యిమ్ములన్
2. ఉ. ఈదినమెల్ల కష్టపడి యాబొమరిండ్లను కట్టినాముదా
మోదర ! నీవ మమ్ము తగఁ బ్రోవవలె - వలపత్రమందుక్షీ
రోదధిఁ బవ్వళించి జగదుద్భవము బొనరించు నీకు మా
పై దయకల్గ దెందులకొ ! పాపమదేమి పానర్చినారమో ?
3. మ. నరహర్యక్ష ! యగాధవార్ధిశయనా ! నాగేంద్రసంరక్షకా !
కరమర్థింతుము ముమ్మునొంపకు కలాక్షస్ఫూరబాణావళి
బరమశ్రద్ధ వహించి సూక్ష్మసికతా భాగంబులందెచ్చిమా
యిరవుల్ కట్టితిమయ్య ! కూల్పవలదీయిండ్లఁ గృపా సాగరా !
4. ఉ. శ్యామల వార్షకాంబుదనిభాంగ ! మనోహర ! నీదు సేతలున్
బ్రేమపు మాయమాటలను పిచ్చి ఘటించు ను మాకదేలొకో !
తామరసాక్ష ! ముగ్ధలము తత్త్వవివేచనలేని మేమునిఁ
బాముల బెట్టినన్ సంపు - పాడొనరింపకుమాగృహమ్ములన్
5. చ. సరసిజనేత్ర ! మేమిపుడు చక్కఁ గఁ దీర్చి నమ్రుగ్గులన్నియున్
చెఱి పితివేని నీచిలిపి చేష్టలు చూచుచు నెమ్మనంబునఁ
మురియుదుమెట్టి కోపమును పొందము - ముచ్చటగొల్పునట్టి మా
యిరవులు చూడలే వె? కమలేక్షణ ! యింతలు కన్నులుండగఁ
6. చ. పరువము రాని చిన్ని యెలఁ బ్రాయపుఁ గన్నెలమేము - నీవు సా
గరుని మదంబణించి యొడికంబున లంక జయించి రాక్షసి
శ్వరుని వధించి నట్టి బలశాలిని మా బొమరిండ్లనేలయీ
సరణినికూల్పనెంచెదు ? యశంబిడఁ జూలు నె నీకు నిప్పునుల్
7. ఉ. అంబుదవర్ణ ! నీనుడు లయంద లిమర్కము మాకెఱుంగఁ
క్యంబొకో ! ముద్దరాండ్రమముగా ఁయవెట్టిన లాభమున్నదే
యంబుది కీపుఁ గట్టితి మహత్తర వారధి - బొమ్మరిండ్లు కూ
ల్పంబనియేమి ? నీ సతులపైనిదె యానసుమీ ! కలంచిన

8. చ. అనుపమ తేజము గలుగు నట్టి సుదర్శన చక్రము ధరించిన వనరాశి వర్ణ ! చిలుచేలయు వాలుక బూని మేము చేసిన బొమరిండ్లు కూల్చిమము చేడ్చడం జేసిన నీకు యీ గీర్తియబ్బనె ? తలపోయచే వెగులుబుట్టిన యీ జేదగు యీ బంచదారయు
9. చ. చెలులును నేను యీ గూడికని చేయు రహస్యపు గోష్ఠి దూరి నీ వెలనగవుంబొనర్చు గమలేక్షణ ! మా బొమరిండ్లు మా మనంబులు వికలంబులయ్యె ని యీ నూడు పదంబులముజ్జగంబులన్ గొలిచిన నీవు మమ్మిటుల కూడిన లోకులు నిందనీయరే ?
10. మ. జనకోర్వీశసుతాధరామృతము నాస్వాదించు కౌసల్యనందన ! మా యిండ్లను గూల్చకంచు ప్రజకాంతలే పల్కు వాక్యంబులొయ్యన గోదాముఖ సంకజాతగళితంబై యొప్పు సత్యంతు పొనన మోద్రాపిడభాష - కూర్చునిదియు నైకుంఠసాన్నిధ్యము

మూడవ దశకము

1. ఉ. అంచిత భోగిభోగశయనా ! తొలి క్రోడులు కూయుమున్నయే తెంచి తిమిందు తోగ - నదె తీక్షణకరుండుదయించె - మమ్ముచే ధించకు - మీ సరస్సుకరుదేరమిడెన్న యీ, చేతులెత్తి ప్రార్థించెదమచ్యుతా ! కనికరించి యొసంగుముమాదువస్త్రముల్
2. ఉ. చిక్కని తేనెలూరుతులసీ దళమాలిక యీ దాల్చి కృష్ణ ! నీ వెక్కడి నుండి వచ్చితిల కేటికి వచ్చితి - మాదుచిత్తముల్ చిక్కను నీకు - నైన నిను జేరగ నేరము పెద్దలొప్పమి జిక్కని మాదు కూలములొసంగుము, కావున హింద్రమర్దనా !
3. ఉ. అల్లరి మానుమింక గమలానన ! యిప్పుని జూచిరేని మా తల్లులు కోపగింతురు పదంపడి పృక్షమునెక్కితేల ? మే మెల్లర మీవు కోరినది యిచ్చెద మెవ్వరు చూడకుండ గా వల్లవనాధ ! మాకిడుము నల్వలు - కావుము మాదుమానము
4. చ. పొలతుకలీ తలాకమున మున్నదుదంచును వచ్చినా - మెటుల్ వలువలులేకరాగలము బైటికి - మాకనులందునశ్రువుల్ గలయస్రవింపజూచి దయకల్గెదె ? కోతులతోడ నేస్తము గలిగిన నీదు పూర్వపు గుణంబది మారునె ? కోకలిమ్మిక్క

5. చ. చుఱుకుమనంగ (గాల్కొఱుచుచుఱు జిఱుమీనులు బాధపెట్టెను
స్మరయచు వచ్చి మా పురుషులాయుధముల్గొని చుట్టుముట్టినఱు
జరుగును పోరు - నీకు నది సమ్మతమే ? తరు శాఖమీద నీ
పుఱుకలుకూరుచుండక పయోరుహలోచన ! యిమ్ము వస్త్రముల్
6. చ. పఱుపుగనిత్తటాకమున (బ్రాకిన తామర తూడునెల్లమా
చరణములందు చుట్టుకొన - సారెకు తేళులు కుట్టినట్లుగా
నెరిసెను మేను - మృద్దుటమునెత్తుక చక్కగ నాట్యమాడునో
పరమకళానిధీ ! పతిత పావన ! మా వసనంబులీయవే ?
7. చ. వనమున నిల్చి మేము కడు వందురుచుంటిమి సిగ్గులేనియి
పునులను మాదు తల్లులును బందుగు లొప్పురు - పోదమన్న మా
మనికి యుదూర - మెవ్వరిలమామెఱుపిందురు నీవు దక్క, మా
మనములు దోచికొంటినిక మాదగు పుట్టములిమ్ము మాధవా !
8. చ. అమరులు కొల్వగన్నుగవనల్లన మూసుక నిద్రపోవునో
కమలదళాక్ష ! యిందు పరకాంతలు, గన్యలు వచ్చినార - లీ
ప్రమదల బాధపెట్టుటది భావ్యమే ? గోపకిశోర ! పాదపా
గ్రము దిగివచ్చి కట్టుకొనగా వసనంబులనిస్సు ! కేశవా !
9. మ. నినుగంసుండు నిశీధవేళఱు బిలువఱు - నీ ప్రాణముల్ దీయునో
యని దుఃఖించితిమయ్య ! బాష్పములు నీరైపాఱు - మమ్మిట్లుయా
తనలంబెట్టుకు - నిన్నదల్పదు యశోదా దేవియిన్నాళ్ళఱు - బూ
తనపాల్ ద్రావిన నీకు లజ్జయును లేదా ? యిమ్ము మాచీరలఱు
10. మ. జలదశ్యాముని నందనందనుని భాస్వద్వివృచారిత్రముఱు
విలసత్తీలలు - భట్టనాధుసతగాఱు బేర్కొన్న గోదాంబని
ర్మల చిత్తంబున నుగ్గడించిన సుధామాధుర్యవాజ్మాలికా
వళంలీ పద్యములఱు బరింపఱు గలుగుఱు వైకుంఠ సాయుజ్యము ఱు

నాల్గవ దశకము

1. చ. అనఘులు నిత్యసూరులు మహాత్ములనేకులు ప్రస్తుతింపగా
మణిగణకాంతినొప్పు 'తిరుమాలిరుజోతె' విభుండు పెండ్లియై
ననుఱు దగ గూడి శేషశయనంబున (గూర్చిన వేళ సమ్మతిం
చునె? తన పాదమొత్తఱు గను సున్నలకూడిక కూడి చెప్పవే !

2. చ. ఘనమగు వేంకటాద్రి దిరుకణ్ణపురంబున వైష్ణవోత్తముల్
పినుతులు సేయ-నేకొఱయలక కడుంగడు పేర్మిన్పువా
మనుడఖిలాండ నాయకుఁడు మత్కర సంగ్రహణంబు తానొన
ర్చునె? మదిశంకవాయగను-సున్నలకూడిక కూడిచెప్పవే?
3. చ. వనరుహసంభవుండయిన బ్రహ్మయుమాన్యులు నిత్య సూరులు
బ్రణంతియెనర్పగాఁదగు నభంగురతేజముగల్గుదేవకీ
తనయుఁడు పూరుషోత్తముఁడు దంచితశీలుఁడు మాధవుండువ
చ్చునె! ననుచెల్లవట్లగను - సున్నలకూడికకూడిచెప్పవే!
4. చ. ఘనలరుశాఖనెక్కి ప్రజకాంతలు బాలురు భీతిఁజెందగా
సనువుగగాఢియొరగఫణావళి మీదఁబదంబు లాన్పుచున్
వనముల దూకి తచ్చిరముపైఁబ్రవదంబుగ నాట్యమాడు కృ
ష్ణుని జలగూడఁజాలుదునె - సున్నలకూడి కూడి చెప్పవే!
5. చ. మణిగణభూషణావళులు మానుగవెల్లులనీనుపట్టమా
ననమునఁదాల్చి నట్టిమదనాగముగూల్చినశరారసత్తముం
డనఘుఁడునాక్కునైవెదకుచమ్మధురాపురనీధినేగుదెం
చునె! ననుఁబ్రేమఁజేకొనునె! సున్నలకూడికకూడిచెప్పవే.
6. చ. దనుజులనుక్కుడంచి బెడిదంబగుమద్దులగూల్చిగోపికం
గనలను గోపబాలురనుగాంచి-సరాక్రమమొప్పగంసమ
ర్దనమొనరించి తత్ప్రతసురాజుగఁజేసినపుణ్యమూర్తివ
చ్చునె! ననుఁబెండ్లియాడగను - సున్నలకూడికకూడిచెప్పవే.
7. చ. మొనసి శతాపరాధములు మున్నొనరించిన మాగధేశుని
దునిపిసమేటి మద్దులనుదుష్టబకసురుఁబోతులెడ్లగూ
ల్చినబలశాలి, కంసునవలీలవధించిన పోటుకాఁడువ
చ్చునె ననునేలగానిటకు - సున్నలకూడికకూడిచెప్పవే!
8. చ. తనయెడభక్తికల్గి సతతంబును దన్న భజించువారె
మ్మనములలో నసించు పరమాత్ముఁడు, ద్వారకనేలువాఁడు, గో
గణములగూడియాడుచు జగమ్ముల బ్రోచుదయానుయండువ
చ్చునె, ననుఁబ్రేమలోగలయ - సున్నలకూడిక కూడిచెప్పవే?

9. చ. గొడుగుగమండలంబుగొని కొంచెపు వామనరూపమూని మూ
డడుగుల మేరయిమ్మనుచు నా బలిదైత్యుని దానమగ్గి, యొ
క్కడుగున భూమి వేరొకట నండమునంతయు గొల్చినట్టివి
ష్ణుడునను గూడు నేయిపుడు సున్నలకూడిక కూడి చెప్పవే ?
10. ఉ. ఏమహనీయునాగమములెల్లనుతించు బరాత్పరుండలం
చేమహితాత్ముడా మదకరీంద్రుని రక్షణ చేసె, నేపరం ,
ధాముఁ డు గోపకాంతలమనంబున వర్తిలనట్టి సద్గుణ
స్తోముఁడు నన్నుఁ జేకొనునె : సున్నలకూడిక కూడి చెప్పవే !
11. ఉ. గోపనధూమణింఁ ప్రణయకోపముతో పిరహార్తచిత్తరై
గోపకిశోరునిఁ దెగడి - కూడిరి పిమ్మట, నిట్టి గాధలఁ
దాపక విష్ణుచిత్తసుత ద్రావిడ భాషరచించె : జక్కఁగా
నీపదిపాశురంబులు రహిబలియించిననీఁగుఁ బాపముల్

అయిదవ దశకము

1. మ : సారకేసర మాధవీద్రుమ - సంచరత్పికరాజమా !
సారసాక్షుఁడు నీలవర్ణుఁడు - శారెంచుచునార్తచే
నాటదేహము, గాజులు వదు-లయ్యెఁజూడుమువేగనా
ధీరవర్యుఁడు మాధవుండరు దేరునట్లుగకూయుమా !
2. మ : పెల్లుగానిరితేనెలానుచు : బేర్చి గూసెడు కోయిలా !
తెల్ల శంఖముదాల్చినాహరి దివ్యరూపముఁజూసి నా
యుల్లిముఁ హరియించి నెవ్వగ నొందఁజేసెను. నీపిఁకఁ
వెల్లి వేంకటశైలనాథుని వేగరమ్మని పల్కుమా !
3. మ. పూలతోటల సంచరించుచు బువ్వ దేనియలానుచుఁ
సోలి పాడెడు భృంగగీతికిఁజొక్కుచుండుసికోత్తమా !
ఆలమందున నింద్ర సారధి సృందనంబును దోలగా
బాలిశుఁ దశకంతుఁడున్మిన వానిరమ్మని పిల్వమా !
4. మ. కన్నుదోయికి గూర్చు కల్గదు - క్రాగెనెమ్ములు-బాధతో
నున్నదాన, నగాధమైన - పియోగ వారిధి నుల్లినిన్
దెన్నుతోపదు చక్రపాణియె - తెప్పకావలెనాకు - నా
పన్నగాశనవాహనుఁ ముర వైరి రమ్మని కూయుమా.

5. మ. అల్లనల్లన సంచరించెడు హంసరాజములున్న శ్రీ
 "పల్లెపుత్తూరు" దేవునిగను - వేడ్కుకన్నులు గాచె - నా
 పల్లనయ్యను నాకు జూపుము - శర్కరాన్నము పెద్దెద్ర
 పల్లశారికనిర్తుదోడుగ నీకు గోకిల సత్తమా !
6. తరిం. పరియంటాసిని పూలలోలల పశ్రమించువన ప్రియా !
 సురసులందుగు నమ్ముకుందునిజాడకుంల సుదోష్ఠమం
 చెజువు లగ్గెను. నపురాదోక - యింత - నా ప్రియజేర్పుమా
 పిరియ నంది ననుస్కరించెదరజేయ జాలనికేమియుం
7. త. వనధికాయిని కౌగిలించెడు వాంఛచేమదురోజముల్
 మనుములై పుజునెక్కి బాధను కల్గె జేయుచునుండె - నా
 కనులు గిట్టించరింతునేల ? పి-కంబ ! శంఖముఁ జక్రము
 మెనసి పట్టిన వానిఁ జెంతకు (బుచ్చిసాయము సేయవే ?
8. చ. అలయక ప్రియమూపదిగురాకులు మేసెడు సుత్తకోకిలా !
 పలయముదోతె జూపమును నంచగఁ జాలిన దోర్బలుండు - నా
 పలపు నెజుంగు నే నతని భావమెజుంగుదు - నాశ్రియఃపథి
 పలుపుము వేగరమ్మనుచుఁబమ్మల మాడుమికేమిసేతునో
9. చ. అరికల ముంక్తరుల్ పినుడు హాయిఁ దెర్గించునుండు కోకిలా !
 విలుకలపంటి చెరుగల శ్రీధరుఁడొ పలఁజిక్కికొంటి - నా
 పలసిత శంఖచక్రధరులెంటెనెతోడ్పొనిరమ్ము - లేక త
 ద్మయము (దెచ్చియున్ను ప్రసదంబుగ - నీవు వసింపఁగోరిన
10. చ. అప్రిజగమ్ములే లిన మహారాని గొల్పియు క్లేశమొందితిన్
 పుంయనసేరిణుండునుడునా ధుండునారనికి సహాయులై
 కలఁతలుపెట్టి - రీపుననుఁగాజీయ పెట్టుకు - మమ్ముకుందుని
 పలువకయున్న నిన్ను వన నీధులనుండియు - పాలుఁ ద్రోలెద్ర
11. సీ. పతురాననునిదోతె (జతురాగమములందు
 జతురులొ వైష్ణవ స్వాములుండు
 పల్లెపుత్తూరులో పట్టుచిత్తాభ్యుని
 తనుజాత యైన గోదాకుమారి

నేలయునింగియు నిజ పాదయుగళిగ్

ల్పిన త్రివిక్రముని సంశ్లేషమందఁ

దలపోసి యాతండు తన వద్దకేతించి

దృగ్గోచరంబగు రీతి దోఁప

- గీ. నింపుగాఁ గూయుమంచు గోయిలను గూర్చి
పలికినట్టి పాశురము లిప్పుదియునేర్పు
నరవరుల్ 'నమోనారాయణా' యటంచుఁ
బాయ కుందురు . వైకుంఠ పదమునందు -

ఆరవ దశకము :

1. గీ. వేయియేళ్లులతోడనారాయణుండు
నేగుదేరఁజూచి జనంబులెదుటఁ బూర్ణ
కుంభములనుంచి, తోరణస్తంభములను
నాటుచున్నట్లు కలగంటి బోఁటి నేను
2. గీ. ఎల్లి సుముహూర్తమని పెద్దలెల్లఁ బెండ్లి
పందిరులు వేసి పోకకంబముల మర్పు
బాలసింహముఁబోలు గోపాలుఁడందు
చొచ్చినట్లుల కలగంటి సుదతినేను
3. గీ. వాసవాది దేవతలెల్ల వచ్చి నన్నుఁ
బెండ్లి కూతురు జేయఁగా విష్ణుభగిని
చేలముంగట్టి కల్యాణమాలనాదు
కంఠమునవేసినట్లు నేగలనుగంటి
4. గీ. బ్రాహ్మణోత్తముల్ వివిధ తీర్థములు తెచ్చి
శిరముపైఁ జల్లి నన్ను నాశీర్వదింపఁ
బంకజాక్షుండు నాచేతఁ గంకణంబు
కట్టుచున్నట్లు కలగంటి గలికి నేను
5. గీ. వెలుగు లీనెడు పలు దీపకలశములను
నెత్తుకొనుచుఁబుణ్యాంగనలెదురు కొనఁగఁ
బాదుకలు వీడి కల్యాణవేది కడకు
హరియరిగినట్లు కల గంటి నతివ ! నేను

6. గీ. శంఖములు మద్దెలల్ నల్లి - శలను మ్రోయ
నాణి ముత్యాల సరులు నేలాడచుండ
మండపమునందు నా చేయి మధురిపుండు
పట్టి కొనినట్లు చెలిరో ! స్వప్నంబు గంటి.
7. గీ. : వేదమంత్రముల్ చదువుచు ద్విజులు దర్శ
లగ్ని చుట్టిడి వేల్సగా - నచ్యుతుండు
నాకరంబు పట్టి ప్రదక్షిణంబు చేయు
చున్న యట్టులు కలగంటి నుత్పలాక్షి !
8. గీ. సకియ ! యాజన్మకేడేడు జన్మములకు
మనకు బలియైన కృష్ణుండు తనధు హస్త
పంకజమున నాకాలు పట్టి సన్నె
కల్లుఁ ద్రొక్కించినట్లనే గలను గంటి.
9. గీ. అతివ ! నా సోదరుల్ వచ్చి యగ్ని కెఱగి
నన్ను ముంగల నిలఁబెట్టి - నంద సుతుని
కేల నాదు కేలుంచి - పేలాలనెత్తి
వహ్ని కల్పించినట్లు స్వప్నంబుగంటి
10. గీ. ఉరుసుగంధము కుంకుమ మొడలనలఁది
మంచి పన్నీరు చల్లిన మార్గములను
నేన్న పై గృష్ణుడెను నూరేగి పిదప
జలకమాడిన యట్లు నేగలనుగంటి -
11. చ. అనఘగుణుండు వైష్ణవుల కాదర సాత్రుఁడు నైన భట్ట నా
ధునిప్రియపుత్ర మాధవునితోడ సమాగమమొంద గోరి కాం
చిన కలఁ గూర్చి నెచ్చెలికి గ జెప్పిన యిప్పది పద్మయంబులన్
వినినఁ బరించినఁ ప్రజలు పెంపు వహింతురుపు త్రవంతులై

ఏడవ దశకము :

1. ఉ. చిక్కని మాధవాధర విశిష్టసుధారసము సుగంధము
మిక్కిలి గ్రోలు శంఖమ ! తమింగోని నిన్నొకమాట యడ్గెదన్
నిక్కముఁ జెప్పు దాని రుచి నీరజముంబలె తావులూరన్ !
చక్కరవోలెనుండున్ ? పసందగు కప్పురమట్టులొప్పున్ !

2. చ. శరనిధిఁ బుట్టితీవు నిను సొకెను పంచజనాభిధానుఁడొ
సురరిపుఁ డీ యదార్థమును సుంతతలంపక నీవు - దైత్యసం
హరుఁడగు వాసుదేవునికరాజ్జము జేరి నిశాటహృత్పటో
త్కర మగలంగ నుగ్రముగ గర్జన చేసెదవేల ? శంఖమా !
3. ఉ. పున్నమనాఁడు చందిరుఁడు పూర్వగిరింద్రము పై శరత్తునన్
జెన్నలరారి వెన్నెలల శేషముగా వెదజల్లుకైవడిన్
బన్నుగ వాసుదేవకరపంకరుహంబున నుండి నల్లెనల్
కన్నుల పండువై యలరుకాంతులఁ జెమ్మెద నీవుఁ జిందమా !
4. గీ. అచ్యుతునికేల శశిబింబమల్లు వెలసి
యతనిచెవిలోన మంతనాలాడుచుండు
పాంచజన్యమ ! నీ మహద్వైభవంబు
వడయఁ జాలడు దేనతా నల్లభుండును.
5. గీ. జడధి నెన్నియో నీతోడఁ బొడమెఁ గాని
వాని నెవ్వరు తలఁపరీ వసుధలోనఁ
దానురస నేత్రునధరామృతంబు గ్రోలు
పదవి లభియించె నీకు నీ భాగ్యమేమొ ?
6. ఉ. పూనిక మీఱ దవ్వులకుఁ బోయి పవిత్ర నదీజలంబులన్
దానము సేయకుండ సతతంబు ము కుందునీకేల నిల్చియిం
పైన తదీయ దివ్యమధురాధర పానమొనర్చి దానిల్
స్నానమొనర్చు చుండెదవు శంఖమ ! నీదు యదృష్టమెట్టిదో !
7. గీ. అపుడ విచ్చిన కెందామరందు వొడము
మంచితేనియలఱుసరాయంచ పగిది,
నరుణనేత్రంబుగఱిమేను నలరునట్టి
కృష్ణకెంగేలఁ గుల్కెద నీవు నవుర !
8. గీ. తామరస నేత్రునధరామృతమ్ము నాని
యుదధి వర్ణుని కరమందు నిదురవోవు
నిన్నుఁ గని కేలు సాచుచు నెలఁత లెల్ల
వెడలు చున్నారు పోరుకానించునల్లు.

9. గీ. కృష్ణప్రియ భామినులు పదార్థైలమంది
యతని యధరామృతము గ్రోలనాసపడంగ
దాని సీవు భుజింప గా దల తువేని !
జిందమా! వారు జగడంబు సేయరొక్క !
10. ఆ. పాంచజన్యమునకు ! బద్ధనాభునితోడ
జాట్టజీకము కలిసి - సుదతి గోద
పలికె ద్రావిడమున గ బది పద్యములు నీని
జదువు వారు విష్ణుపదము గాంత్రు -

ఎనిమిదవ దశకము :

1. ఉ. నీలపుర గప్పు వేసినటు నింగి జరించు ఘనమ్ములార ! ని
ర్వలకృపాపయోధియగు వేంకటనాయకుడేగు దెంచెనే !
కాలువలై స్రవింప జనుగట్టుల నుండి యునశ్రుబిందువుల్
రాలగ నేడ్చునన్ను విడరాదని యాతనితోడ జెప్పుమా !
2. చ. పసిండియు ముత్తైముల్ గురియు వార్షక మేఘములార ! యెక్కడే
బిసరంహపత్రలోచనుడు వేంకటనాథుడు కానిపించెనే !
యససు శరాగ్ని మేనెరిసె - నా పయనస్మలయానిలుండునా
నిసులదంపింప జేసె గ గరుణించి శ్రియఃపతిజాడ దెల్పుమా !
3. చ. వనదములార ! నా ప్రియుని బాయుటచే గృశయించె మేను, కం
కణములు తద్దయు సడలె గాంతియు దగ్గను నిద్రయున్ సెడే
మనము గలంగె - నేనికసునంబగు వేంకటశైలమందుని
ల్పిన పిభు సద్గుణంబులు భజిం పగఁబ్రాణము నిల్వనేర్తునే !
4. చ. ఒడల దటి త్రుభల్ వెలయనొప్పు సితాభ్రములార ! యౌవనం
బడరెడు మత్స్యచద్యయసుఖానుభవంబును గోరి వారిజా
క్షుడు తన బాహుబంధమున గ్రచ్చి నను మురిపించునొక్క ! యే
ర్పదనలవేంకటాచలనివాసునకు వినిపింపునామొక
5. చ. చెలువుగ వేంకటాద్రి వికసించిన పుష్పనురంద సారమ
ర్మిలిగొని వర్షముగురియు మేఘములార ! సుతీక్ష్ణమౌనఖం
బులనసుర్ను సారణ్యకళిపుదునుమాడిన విష్ణుతోడ నా
యలమట దెల్పి - దేతి నలయంబులనిమ్మని నిన్నువింపుడీ !

6. చ. జలధిజలమ్ముఁ బీల్చికొని చల్లఁగ సాగెడు వారి వాహముల్ !
బలిని జయించినట్టి భగవానుడు వేంకటకైలమందు తా
వెలసెను - మీరలచ్చటికివెళ్లి వచింపుఁడతండు నామదీన్
దొలిచి ఘటించె శూన్యతను దోమలు తిన్న వెలంగపండ్లటుల్
7. చ. శరధి మధింపఁ దోడ్పడిన స్వామి వసించెడువేంకటాద్రి పైఁ
దిరిగెడు మేఘపుంజమ ! మదీయకు చాగ్రవిలిప్త కుంకుమ
స్ఫురదురుపంకముల్ చెఱఁగి పోవఁగనాతఁడు నన్నుఁగొగిలిన
ద్వరితమచేర్చకున్ననిక బ్రాణముఁ దాల్చనటంచుఁ జెప్పుమా !
8. చ. ఎడపక వేంకటాద్రిఁ జరియించెడు వార్షిక వారి వాహమా !
జడధినిదాటి రావణునిఁ జంపిన యారఘరాము సంతతం
బెడఁదలపోసిపోసి కృశించితి బండిన జిల్లెడాకుకై
వడి - నికరాలి పోదున నివాకొనుమా ! దయచేసి వానితో
9. చ : తిరుమల మీఁద నెప్పుడు మదించిన యేండ్ల భంగిఁదిర్గనో
శరదగణమ్మలార ! ఫణిశాయి శ్రీతావనుఁడన్నమాటద
బృఱయగునొక్క ! యాతఁడొక బాలను మోసము చేసి, నిర్లయా
పరుఁడయి సంహరించెనను వార్తను లోకము వారు మెత్తురే ?
10. చ. అనయము వాసుదేవుని గుణానుభవంబును పొందు విష్ణుచి
త్తుని ప్రియపుత్రి - భక్తవరదుండగు వేంకటనాథుఁజేర గా
ఘనముల దౌత్యము నెరపి కౌతుకమారగ విన్నపంబుచే
సిన పది పద్యముల్ వినిన శ్రీపతిసేవ లభించు వారికిన్.

తొమ్మిదవ దశకము :

- 1 చ. పటపుగ నెఱ్ఱుసిందురము పర్చిన కైవడినింద్రగోపముల్
విరిసెనవాద్రి - నా ఁడుకడలిక మధియించి సుధారసంబునా
సురలకొసంగినట్టి మధుసూదను సుందర బాహువల్లరిక
నిరతము చిక్కకున్న మన నేర్తునె నేక్షణ కాలమేనియుక
2 చ. ఆలము సేయఁగాఁ దివురుహస్తీ చయంబు చరించు 'మాలిరుం
జోల'ను పూచుమల్లియలు సొంపుగ మాధవుమందహాసముం
బోలెఁ దనర్చె - వన్యసుమముల్నను జూచి హసించుచుండె - నేఁ
దాళ గ జాల - నాదగువ్య ధాభరమేమని చెప్పుదుఁజెలీ !

3. చ. పాలుపు రహించు నోయవి సెపూవులు గాటుక పూవులార ! యా జలనిధి కన్యకా ప్రియుని చక్కని రూపము నాకు జూపుఁ డా పాలఁ తికి భోగ్యమైన భుజముల్ గల సుందరబాహుమూర్తి నా వలయముల క హరించె నిది భావ్యము కాదని మీరు తెల్పుడీ !
4. మ. అతసీకాకణపుష్పపుంజమ ! మయూరానీకమా ! కోకిల ప్రతతుల్ ! దుర్బర పంచపాతకములారా ! “మాలిరుంజోలలో” నతిరవ్యంబుగ నున్న మాధవుని దివ్య శ్యామవర్ణంబుఁదాల్చితిరీర్తు - మఱి దానఁ బెంపుగలదే ? చింతింపమీకెంతయుఁ
5. మ. లలితోద్ధానములందు కృష్ణుని తనూలావణ్యముంబోలు నిర్మల పుష్పంబులలో వసించు నళంలారా ! సారకాసారమా ! దళదంభోజములార ! మిమ్ముఁగన మాత్సర్యంబు సంతాపముఁ గల్గెగో నాకును జూపుడీ ! శరణమొక్కండార్తి చల్లారఁగన్
6. గీ. సాబగు మీఁకెడు “మాలిరుంజోల” లోనఁ దనరు స్వామికి నూఁజుపాత్రముల నిండ వెన్నయును శర్కరాన్న మర్పించికొంటి వీనినతఁడు గైకొన్న - నర్పింతు మఱియు
7. ఉ. సారసుగంధబంధురలసన్మలయానిల సంచయంబులొప్పారువనాద్రిలోఁగల శ్రియఃపతి నేనిడు భోగమానినక సారెకు లక్ష పాత్రల ప్రసాదము నర్పణ చేసి వెండియుఁ గోరికతీరనెల్లపుడు గూర్తునితోధికమైన సేవలక
8. గీ. : ఆవె భరద్వాజ విహగంబు - లు దయమంద మేలుకొని యుండి ‘మాలిరుంజోలె’ నున్న వనధి శాయికి ద్వారకా వల్లభునకుఁ బాడుచున్నవి స్వాగత వచనములను
9. ఉ. ఆవిషినాద్రిఁబూచిన లతాంత నితానముతోడ గన్నెరుంబూవులు పూచెగాని, హరిపూజకు నోచక రాలిపోయె - నల్లై వృధయయ్యె నాబ్రదుకిఁ కెన్నడు తత్కమనీయ శంఖసంరావము దివ్యశార్ఙ్గ గుణరావము నా మదికింపు గూర్చునో ?

10. ఉ. కమ్మని చందనాగురుల కాష్ఠముఁ దెచ్చి జలాశయంబులఁ
 టమ్మినరీతిగాఁగలిపిపాఱెడు మాపురగంగ చెంతది
 వ్యమ్మగు కాంతితోడ నలరారెడు సుందరబాహుఁ గూర్చి గో
 దమ్మ రచించె నీదశక - మచ్యుతు సన్నిధిఁ జేర్చు నందఱఁ

పదవ దశకము

1. ఉ. నీలపు రంగు గల్గినవనీ ప్రసవౌషుములార! వార్నిధిఁ
 బోలిన మాధవుండు మిముఁబోరికి మాపయిఁ బంపి యాతఁడే
 మాళిగలోన డాగె ! నిఁకమామొఱు లెవ్వరు విందు రాకృపా
 శీలుఁడు దాల్చినట్టి తులసీ దళమాలిక మాకునీయరే !
2. చ. పాలుపు రహింపఁబైకెగసి పూచిన పుష్పములార ! ముజ్జగం
 బులనునతిక్రమించిన విభుండు మురారికరాంబు జంబునఁ
 మిలమిల మండు చక్రమటు మీరును మమ్ము దహింపఁ బోకు ఁడా
 నశిన దళాక్షు సేవకునన్వర్థముగా ననునెంచఁబోకుఁడీ !
3. చ. మురహరునోష్ఠబింబమును పోలినబింబము ! నాకు నీఫలో
 త్కరమును చూపి మాటికి వ్యధన్ గలిగింపకు మింక - నీకునే
 వెఱవను గాని - నేను ప్రభవించిన పిమ్మట శేషశాయియున్
 ద్విరసనుఁడయ్యెఁ బామువలె - నేనొనరించిన పాపమెట్టిదో !
4. చ. సురుచిరమైన నీ తెలుపుఁజూపి ముకుందు ని మందహాసము
 గుఱుతుకు తెచ్చి నాకు వ్యధ గూర్చుకు కుందమ ! దుష్టబుద్ధియై
 పరఁగిన దానవాంగనను భంగమొనర్చిన రాము మాటద
 బ్బఱయగు నేని - నాదు ప్రభవంబును ధాత్రిన సత్యమేయగుఁ
5. ఉ. కోయిలలార ! యేలయిటుగోల యొనర్చుర భీకరంబుగా -
 శ్రీయుతుఁడైన వేంకటగిరీంద్రుఁడు మాయెడ గూర్మిఁజూపినఁ
 గూయుడు - మమ్మతండు జతఁగూడిన యప్పుడు మేమ మిమ్మునా
 ప్ప్యాయము మీఱఁ బిల్చి ముదమారఁగ విందుము మీదుగానముఁ
6. చ. జలధరమూర్తి కృష్ణవలెఁ జక్కని గాత్రము గల్గి నాట్యముఁ
 సలిపెడు నెమ్మలార ! యిదె సాగిలి మీకు నమస్కరింతు - నా
 చిలువలతోని పై గునుకు శ్రీహరి యీగతి నన్ను మీ పదం
 బులఁబడులాగు చేసె - దల పోయుడు మీరు నిదేమి న్యాయమో ?

7. చ. నెఱిఁబురి విప్పి చిత్రముగ నృత్యము చేసెడు బర్హులార ! మీ
సురుచిర నాట్య కౌశలముఁజూచెడు భాగ్యములేక పోయె - సుం
దరముగ గుంభ నృత్యము నొనర్చెడు గోపకేశోర మూర్తి క్ర
చ్చుఱహరియించె నాదు హృదయంబును నాసకలేంద్రియంబులున్
8. చ. కలయఁ గమన్ను పైనలది కంచరి పాత్రలలోని ద్రావము
వెలికిని దెచ్చుచందమున - వేంకట నాథుఁడు నాదు చిత్తమం
దలరిన సారభూతమగు నాత్మపదార్థము పైకి దీసి, నఱ
గలసిన వేళ వర్షముఁ దగ్గ గురిపింపుడు వారి వాహముల్
9. శా. పారావారమ ! నీ యెడిగ నిలిచి నీ వాఘూరముఁ ద్రచ్చియే
పారఁ నీ సుధయుఁ సిరి గొనియె బద్మాక్షుం - డటుల్ నామదిగ
శ్రీరంగేశ విభుండు చేరి హరియించె నాదు సర్వస్వము
గారుణ్యంబున నాది శేషు నకు నాకష్టంబులఁ దెల్పుమా !
10. చ. చెలియరొ ! దేవ దేవుఁడును శేశయానుఁడు నైన విష్ణుక్
మలపదసన్ని ధానమును మానవమాత్రులు చేర నేర్తురే ?
యలఘుగుణాఢ్యుఁడచ్యుత స్థదాంకితచిత్తుఁడు విష్ణు చిత్తుని
శృల మతినా శ్రయించిన - భృశంబగు మార్గము జూపునాతఁడే !

పదకొండవ దశకము :

1. చ. : తరుణిరొ ! యారమాధవుఁడు తాల్చిన శంఖము వంటి గాజులే
కరమునఁ దాల్చితేను - మమకారము నాతఁడు చూపడేలోకో !
గరళముగ్రక్కునట్టి భుజగంబుశయానముగాఁగ - ఘోరసా
గరమునఁ బవ్వళించు మురఘాతికి నక్కటికంబు కల్గనే ?
2. ఉ. సుందరులార ! నా విభుఁడు సుందరుఁ డాతని నాభిపద్మము
సుందర, మాస్యబింబమును సుందర, మోష్ఠము గేశపాశము
సుందర, మక్కియుగ్మమును సుందర, మాతనితో సమైక్యము
జెందఁగలేక నా యెడలు చిక్కిను - జాతెను కంకణంబులు
3. చ. చలదురు వీచికా సహితసాగర సంవృతమైన సర్వభూ
వలయము నూర్జ్వలోకమును పాలన సేయుచు నెట్టి లోపము
గలుగకయుండు రంగపతి - నాకర కంకణముల్ హరించిన
దొలఁగు నె వానికి గొఱత - దూఱుఘటిల్లును గాకయుమ్మహి

4. ఉ. నింగిని దాకువ ప్రములనేక విశాలగృహంబులున్న శ్రీ
రంగమునందునిల్చిన 'సీరంగడు' వామనుడొచ్చు డొల్లి భి
క్షంగొనినట్టి భూతలము సొలక నావలయంబులందు నా
సంగనునేని - నాతని కొసంగనె నేన - ప్రమోద మారగళ
5. చ. అరయగ దాను విశ్వపతియయ్యను నా బలిచేతి దానము
గరమున బట్టి కై కొని జగత్రితయంబును గొల్చినప్పుడే
పరవశమొంది సర్వమును వానికి నర్పణ చేసికొంటి - నా
కరవలయంబులందు కొనగాన తడిప్పుడు రాక యుండునే ?
6. శా. శ్రీరంగేశుడు మున్నెతత్సగుణ సౌశీల్యాదులంజూపి యిం
పారణా కరభూషణ గొనియె - సస్యక్షేత్రముల్ నిండ గా
వేరీ నీరముపాటునట్టు - లచట వెల్గొందు నా స్వామిలో
కారాధ్యుండు పరిగ్రహించెను మదీయాత్మ మదాత్మీయము
7. మ. పలువప్రంబులు గోపురంబులు మహాప్రాకార వర్గంబు భా
సిలు శ్రీరంగ పురంబున వెలయు లక్ష్మీనాథుడొ నాడు వి
హ్వలుడై నిద్రయుండి మానికడలి బంధించి భూపుత్రిను
గృహి దోడ్చెను - నేడదేమికతమో ? కాన్పింపడాప్రేమము
8. చ. ప్రళయ పయోధిముగ్ధి మును పంకము బట్టిన ధారుణీ సతి
నళినదళాక్షిగావ - మలినంబగు క్రోడము రూపు దాల్చిని
స్తుల మహిమాభిరాముడయి శోభిలు చుండెడు రంగశాయి తా
బలికిన సూక్తులెప్పుడెడ బాయక నిల్చెను నామనంబున
9. చ. నిరుపమసుందరాంగి నళినీ దళనేత్ర విదర్భకన్యక
బరిణయమాడ నెంచు శిశుపాలుమదాంధుని జంపి రుక్మిణీ
బరిణయమై - రమాప్రియుడు నాబొగడొందిన రంగనాథుడే
పురముననుండు నాపురి సమున్నత లక్ష్మికి నాటపట్టగు
10. మ. మునురంగే శుడు కృష్ణుడై నరుని సంబోధించి గీత వచి
చిన సూక్తుల్ విని విష్ణుచిత్తుడు "నను సేవించు భక్తాలిర
క్షణము నేన యొనర్తు "నన్న హరి వాగ్దానంబు బొంకైననా
తని శాసించెడు వారలెవ్వరనుచు దానుండు నిల్చింతుడై .

పండ్రిండవ దశకము

1. చ. పొలతుకలార ! నాకుయందు భూషణుపైఁ గల ప్రేమమేగతిఁ
దెలుపుదు. మూగతోఁ జెవిటి తెల్పినయట్లుగు - నొక్క తల్లికిఁ
గలిగి మఱొక్క తల్లికిని గాదిలి పుత్రకుడైన యట్టి నా
చెలువుఁడు కృష్ణుఁడున్నెడకు జేర్చుడునన్ను దయాంతరంగులై
2. చ. ఎడఁదను భీతియెందుకిక నెల్లరెఱింగిరి నాపరిష్ఠితిఁ
దడయక మంచి మందొసఁగి నారుజ మాన్వదలంతురేని మూ
డడుగులతోడ నీజగములన్నియు గొల్పిన వాని చెంతకి
ప్పుడననుబంపు - డప్పురమ పూరుషుఁ జేరిన మానునా వ్యధల్
3. మ. తలిదండ్రుల్ మఱి పెద్దలుఁ గలగ నీతన్వంగి స్వేచ్ఛాగతిఁ
మెలఁగెఁ దాననునింద బాపఁ దరమే ? మేఘ స్వరూపుండతం
డెలమిఁ నామ దిదోఁచెనట్టి సుగుణాన్వీతుఁ సుతుఁ గన్నని
స్తుల పుణ్యాత్ముఁడు నందు వాకిటనిశఁ దోడ్పెనున్ వీడుడీ !
4. చ. అనయము చక్రహస్తుని ముఖాబ్జముగా కీతరంబులేవియున్ -
గనుఁగొనమంచుఱ్ఱకలను గప్పుకలోననడంగియున్న మా
స్తనములు చూడు మివ్వియదు చంద్రుని తప్ప వరింప నన్యులఁ
నను - యమునాతటిఁ దిరుగు నందకుమారుని చెంతఁ జేర్చుమా !
5. చ. నెలఁతుకలార ! మీరెఱుంగ నేరరు నాగదమేమొ ! మాధవుం
డెలమిని నాదు మేను స్పృశియించిన నయ్యది తగ్గు వెంటనే !
వలగొని కాళియాహి తలపైఁ బదముంచెయతండు నాట్యముఁ
సలిపిన యా సరోవరము చాయకు నన్నొని పొండు చెచ్చెఱఁ.
6. చ. అతసి యువన్యనీలములు నంబురుహంబులు తోయదంబుల
చ్యుతుకడకేగుమంచునను నూరక త్రోచె - క్షుదార్తి తీఱఁగా
నతఁడుమునీంద్ర పత్నులిడినట్టి స్రసాదము నాని వారియూ
ప్రీతమును దీర్చె - నన్నచటఁ జేర్చుడు భక్తవిలోచన స్థలిఁ
7. మ. తనువై వర్ణము బుద్ధి మాంద్యము మనస్తాపంబుఁ గోపంబు భో
జన వైముఖ్యము గద్గదత్వమును, చాంచల్యంబు - కృష్ణుండు తా
ల్పిన శ్రీమత్తులసీదళ స్రజముమౌళిఁ దాల్చుమాయంబగుఁ
నను రాముండు ప్రలంబుఁ గూల్చినెడకుఁ 'ఖండిరము' జేర్చుమా !

8. చ. అడవిఁ జరించె, గొల్లఁడయి యావుల మేసెను, జోలగల్లుగాఁ బడియెను చోరుఁడయ్యెనను భావముగల్గకుడమ్మ ! యమ్మహా త్ముఁడు వ్రజ బృందము మనుప భూధ్రము చత్రముగా ఛరించి తా నడచె సురేంద్రుకావరము - నన్నుకుంగొని పొండు మీరికన్
9. మ. కుతుకంబారగ గూళ్లనుండి చిలుకల్ గోవింద గోవిందయ్య రుతుల జేయును, భోజనంబిడకనే గోపింపహక్కుష్ట ! యఁ చ్యుత ! యంచాడును మీరు నిందపడనేలొయమ్మ ! యాకాశ మం బిత సౌధావలి యొప్పు ద్వారక నున్ నీడుండు - మీరొయ్యన్
10. మ. రమణీ యొన్నత భర్మహర్మ్యపితతుల్ రాజిల్లు పుత్తూరులో విమల స్వాంతుఁడు భట్టనాథుసుతయై పెంపారు గోదాంబ, త న్ముముకుందాంతిక మందు చేర్చుమని బంధుశ్రేణి నర్థించు నా క్కుమముల్ వీనిఁ బరించు వారికి లభించు విష్ణుసాక్షాత్పుత్రుల్

పదమూడవ దశకము

1. చ. తలపగఁగృష్ణుఁడొండె పరదైవము నాకును, వాని కొనమై యలమటఁజెందు నా యెదుట నాతని దూఱకుడమ్మ ! పుండుపై బులుపును వోసినట్లు మనము గడునొచ్చు - నతండు దాల్చుపై వలువను దెచ్చి నా విరహ బాధశమింపగ వీచుడీ ! సఖుల్ !
2. చ. అలవట పత్రశాయివశమైనది నామది-లేనిపోని మా టలననఁ బోకుండింక వికటంబుగ - నల్లదెగోపబాలుడై నిలిచి*కుడంద*యందు ఘట నృత్యము చేసిన వాసుదేవు కో మలగళసీమనొప్పు వనమాలను నా సిగలోనఁ బెట్టుడీ !
3. చ. అమితమదాంధు గంసు దెగలాల్చిన దిట్టఁడు విల్లువంటిక న్నొమలను కల్గినా మనసునొంచె ద దీక్షణ మార్గణంబులన్; శ్రమపడుచున్న దానని జాలియు జూపడు వాని వక్షమం దమరిన పుష్పమాలగొని యల్లనఁ జుట్టుడు నాయురస్థలి
4. చ. బలిమిని గిత్తవోలె వ్రజ భామలఁ బట్టి రమించు వానిచే నలుగుడు వడ్డనన్ను భువనంబున నెవ్వఁడు కావనేర్చు - నా యలమట దీక్షగా నమృతమట్లు తదీయముఖారసిందని గ్గళిత మరంద సారమును త్రావగ నిమిత్తక బిందువేనియు

5. చ. స్రతి దినమెంత భక్తిని స్రపత్తిని చూపిన య గాన రాఁడు, నా వెతలు తొలంగగా దనదు వెచ్చని కౌఁగిలు య జేరనీఁడు, గో స్రతతులవెంబడిఁ జనుచు య బాడు రమాధవువేణు రంధ్ర నిర్గత మధురాధరామృతము గైకొని నాముఖమందు చల్లుడీ !
6. ఉ. నీతి య దొఱంగునీ య జగతి నిర్భయుఁడై యొక ధూర్జనంద సంజాతుఁడు బాధపెట్టెనను స్వార్థపరుండయి మేను నొవ్వగా; నాతని దివ్యమంగళ పదాంబుజయుగ్మము సోకినట్టి ధాత్రీతల ధూలిసుంత కొని తెచ్చి మదంగములందు పూయడీ !
7. ఉ. లామర సాక్షునాజ్ఞ జవదాటన శక్యము కాననీ భువి వేమును పెంచినట్లతనిఁ బెంచె యశోదయు - నైననామనంబా మురళీధరుఁడ వలచె - నాదలు తీఱఁగ నా స్తనంబు తత్కృమల బాహుయుగ్మకముతోఁ గలియఁ బిగియార గట్టుడీ !
8. చ. సతతము తన్ను గూరిచి విచారము సేయు పాలంతి చచ్చినో బ్రతికెనోయంచు య జూడక పరాజ్ఞుఁడై నను హింస పెట్టునా కితవునిఁగాంతు నేని బరికింపక వ్యర్థములైన యీస్తన ద్వితియము దీసి నే విసరి వేసెద వాని యురస్థలంబున
9. చ. ఎదిగిన యా యు రోజములు కృష్ణునకుఁ గొఱగాక యుండిన బ్రదికి యు లాభమేమి ? నను వాడెదఁ జేర్చి న లెస్స ! కానిచో నెదుటికి వచ్చి నిన్ను వరియింపను పాముని పల్కునేని - నా హృదయము రాయి చేసికొని యిమ్మెయి వీడెద వాని సన్నిధి
10. మ. విలిపుత్తూర నిపేరుఁ గాంచిన పురి వేంచేసి యున్నట్టిని రృఘానిత్రుఁడు విష్ణుచిత్తునుత, రామారత్న, మాండాళు, గోకుల దీపంబగుకృష్ణుఁగూర్చి పది వాక్కుప్పంబులంగూర్చెని శ్చలతఁ దీని బరించు వాఁడు కడచుఁ సంసార ఘోరాంబుధి

పదునాల్గవ దశకము

1. మ. హలితమ్ముండనటంచు దర్పమున నల్లాఁ బోతురీతి వనస్థలి స్వేచ్ఛాగతి సంచరించు జలదశ్యాముఁ హరి గంటిరే ? యెలమిఁ గోవుల య గాచి వానికిని నెంతే య బ్రీతితో మేఁతయుఁ జలము య బెట్టు మురారిఁ గంటి మిప్రశస్తంబైన బృందావని

2. మ. విరహాభీ నను ముంచి గోపికలతోఁ బ్రేమక్రియల్ సల్పుచున్
వరబాలర్షభమట్లు తిర్గయువకుఁ నందాత్మజుఁ గంటిరే !
మెఱుపున్ మేఘముఁ గూడు చందమునఁ దన్నిత్రాతితోఁగ్రాలుసుం!
దరదేహుఁ వనమాళిఁ గాంచితిమి హృద్యంబైన బృందావనిఁ
3. మ. తన సౌందర్యముఁ జూచి గోపికల చిత్తంబుత్తలంబొంద - వా
రిని ప్రేమించునటుల్ నటించు కితవుఁ శ్రీకృష్ణునింగంటిరే !
తనపై నెండను సోకనీయక గరుత్మత్పక్షముఁ గొడ్లుగాఁ
గొనిపై నుండి యుడిగ్గఁ గంటి మనఘున్ గోవిందు బృందావనిఁ
4. మ. ఘన సంస్కర్మ సరోజముల్ విరియు వీక్షక, నేత్రపాశంబునఁ
నను బంధించిన పంకజాతనయనుఁ సర్వేశ్వరుఁ గంటి రే !
కనకాలంకృత మౌక్తి కాస్తరణ రేఖల్ పొల్చు మాద్యద్గజేం
ద్రుని లీలఁ పిపారింపఁ గాంచితిమి కృష్ణుఁ జిష్ణు బృందావనిఁ
5. మ. రమణీయోజ్జ్వల నీల రత్నము వలెఁ రాజిల్లుమఁ బంధము
క్త మహా క్రోడము వోలెనొప్పు పురుషుఁ దామోదరుఁ గంటి రే ?
కమనీయంబగు పీత వస్త్రము పయిఁ గ్రాలంగ గార్మబు చం
దమునఁ బొల్చిన వానిఁ గంటి మి పవిత్రంబైన బృందావనిఁ
6. మ. తనశార్ఙ్గంబటు కన్పొమల్ మెఱయఁ గా ధర్మంబు పొటింప కం
గనలఁ వేచెడు గోపబాలునిస్మరాకారుఁ గనుంగొంటిరే ?
వనజాతాయతలోచనంబు, జలము గ్వర్లంబు మార్తాండుఁబో
లిన కాంతిఁ గల వానిఁ జూచితిమి కేళీలోలు - బృందావనిఁ
7. మ. కమలాక్షుఁ గరుణాలవాలు ని నిజాంగంబట్ల స్వీయాంతరం
గము నీలచ్చవినొప్పు వాని, వరమేఘశ్యామునిఁ గంటిరే ?
రమణీయోడుగణాన్వితంబయిన యభ్రంబట్లు తన్నిత్రమ
ధ్యమునఁ బొల్చిన కృష్ణఁజూచితిమి రమ్యంబైన బృందావనిఁ
8. మ. సరసీజాసన ముఖ్యవందితుని భాస్వత్ శంఖ చక్రాయుధుఁ
దరుణీ మన్మధుఁ బీత వాసుని యశోదా పుత్రకుంగంటిరే !
వర సౌరభ్యము వల్చు ముంగురు లళుల్ పై గొన్న భంగి భుజో
పరిరాణించు ము కుందుఁగాంచితిమి దివ్యంబైన బృందావనిఁ

9. మ. భువనానీకము సృష్టిసేయ నలువన్ బుట్టించి యప్పదృశం
భవుఁడన్నాభిని నిల్చినట్టి యనఘుం బద్మాపర్తి గంటిరే ?
యవలీల బకధేనుకాసురుల సంహరించి మత్త ద్విప
మ్ము వడిగ గూల్చిన కృష్ణుఁగంటిమీ భువ్వి బొల్పారు బృందావనిఁ
10. సీ. గ్రాహంబు చేఁజిక్కి కాలు బాధింపఁ గా
శరణము జొచ్చిన సామజమను,
దయతోడ రక్షించి తనదు వాత్సల్యంబు
వెల్లడించిన యదు నల్లభుండు,
చెలఁగి బృందావన క్షేత్రరాజుంబున
సాక్షాత్కరించి నచందమెల్ల
శ్రీ విష్ణుచిత్తుని ప్రయ పుత్రి - ఆండాళు
పల్కిన చక్కని పాశంరములు
- గీ. జననరోగాపనోదనోషధమటంచుఁ
జిత్తముననెంచి మననంబు సేయువారు
శ్రీ మహావిష్ణు పాదాబ్జ సేవ కలిగి
యనుదినంబు బ్రహ్మానంద మనుభవింతు :

★ సమాప్తము ★

శ్రీ ఆండాళ్ తిరువడిగళే శరణమ్

★★★★

వాళి తిరునామము :

- సీ. పూర్వ ఫల్గుని యందు పుట్టువు నొందిన
 శతసత్ర నేత్రకు జయము జయము ;
 ముప్పదులున్న తిరుప్పావుఁ జెప్పిన
 సన్నతగాత్రికి జయము జయము ;
 హరిభక్తుఁడా పెరియార్చార్లు పెంచిన
 సౌశీల్యరాశికి జయము జయము ;
 పుణ్యాత్ముఁడగు పెరుంబూదూరు మునికను
 జన్మయైనసతికి జయము జయము ;
- గీ. పరంగ నూట నల్వది నూడు పాళురములు
 సంతరించిన కాంతకు జయము జయము
 రంగనాథునిసత్తియైత్రాలుగోద
 చరణరాజీనయగళికిజయముజయము!

అంకితము

- సీ. ఏరామవిల్లి పుత్తూరులో విష్ణుచి
 త్తాఱ్యుని పుత్రియై చువతరించె ;
 నే సతీమణి ధరియించిన వనమాల
 శ్రీరంగశాయి కిఁ బ్రీతిఁ గూర్చె;
 నేవరవల్లని ద్రావిడామ్నాయంబు
 శోభిల్లఁజేసె సంస్తుతులొనర్చి;
 యేమాత సత్కవాక్షేక్షణమిలలోన
 నఖిలజనంబుల కభయరక్ష;
- గీ. యట్టి గోదారమణి నాచ్చియార్ తిరుమొల్లి
 నా ద్రవిడ భాషస్తోత్రంబొనర్చె - దానిఁ
 దెలుఁగు సేసెడు భాగ్యంబు గలిగెవాకు
 నంకితము సేతునాతల్లియంఁములకును

కవి దంపతులు

తి. విం. పార్థసారథి అయ్యంగార్   తి. విం. కల్యాణమ్మార్